Sprawozdanie z działalności

Gminnego Ośrodka Pomocy

Społecznej w Chełmży

za 2022 rok

WSTĘP

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży jest jednostką organizacyjną i budżetową gminy Chełmża. Działa na podstawie uchwały Rady Gminy w Chełmży Nr VIII/48/90 z dnia 28 grudnia 1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży, Statutu zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy Chełmża Nr XXXV/302/17 z dnia 26 października 2017 r. z późn. zm. oraz Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Nr 3/GOPS/16 z dnia 1 kwietnia 2016 r.

Ośrodek realizuje zadania własne gminy i zlecone gminie, jak i też rządowe programy pomocowe wynikające **z następujących aktów prawnych, a w szczególności:**

1) Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
2) Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
3) Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
4) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
5) Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
6) Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
7) Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
8) Uchwały Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania *„Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 – 2023*”,
9) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
10) Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
11) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
12) Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
13) Innych ustaw lub uchwał Rady Gminy, zawartych umów i porozumień.

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) przedstawiam sprawozdanie z wykonania zadań z zakresu pomocy społecznej za rok 2022. Ponadto przedstawiam wykonanie zadań z zakresu realizacji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych oraz innych zadań, w tym z zakresu programów pomocowych, osłonowych.

Struktura wydatków z wyszczególnieniem rodzajów świadczeń oraz ich obsługi

Plan -
Wykonanie -

GOPS wydatkował ogółem budżet w wysokości **16 376.418,63 zł**

Na wydatki budżetu składały się: **środki własne gminy** **595.699,23 zł**
środki na zadania zlecone **17 230 464,45 zł**
dotacja celowa z budżetu państwa **550 048,14 zł**
dotacja ze środków EFS **190 942,23 zł**
dotacji z Funduszu Solidarnościowego **390 393,54 zł**

Rozdział	Treść	Ogółem w zł	Zadania własne gminy	Dofinansowanie zadań własnych	Zadania zlecone
85202	Odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej	249 784,51	249 784,51	-	-
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe	11 082,74	-	11 082,74	-
85214	Zasiłki okresowe, zasiłki celowe i pomoc w naturze	156 943,36	25 613,13	131 330,23	-
85216	Świadczenia społeczne – zasiłki stałe	144 612,43	-	144 612,43	-
85219	Ośrodek pomocy społecznej – koszty utrzymania	478 764,31	295 788,31	182 976,00	-
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	120 040,50	-	-	120 040,50
85230	Świadczenia społeczne- Program „Posiłek w szkole i w domu”	103 980,80	23 500,80	80 480,00	-
85295					

Kadra Ośrodka

W 2022 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było 8 osób dla następujących stanowisk: kierownik, główna księgowa**,** pracownicy socjalni (4 pracowników socjalnych), pracownik do obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz pomoc administracyjna.

Organizację pracy i zatrudnienie w Ośrodku określa Regulamin organizacyjny zatwierdzony w dniu 1.04.2016 r., którego zapisy precyzują zadania poszczególnych stanowisk. Funkcję pracodawcy w stosunku do zatrudnionych pracowników pełni w Ośrodku kierownik. Kierownik reprezentuje Ośrodek na zewnątrz a do jego obowiązków należy także zwykły zarząd w zakresie mienia i gospodarki finansowej. Wszyscy pracownicy zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej spełniają wymagane ustawowo kwalifikacje. Wykonują swoje obowiązki stosownie do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców gminy, zarówno indywidualnych jak i zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej, w oparciu o obowiązujące przepisy i procedury. Bardzo ważnym celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży jest dążenie do wzrostu jakości świadczonych usług i skutecznie prowadzonych działań. Aby osiągnąć ten cel pracownicy Ośrodka muszą permanentnie doskonalić swój warsztat pracy, szczególnie umiejętności metodologiczne, społeczne, umiejętności związane ze stosowaniem wiedzy z zakresu prawa, podejmowania decyzji i szybkiej interwencji socjalnej, stosowania w praktyce wiedzy naukowej oraz umiejętność wykorzystania zdobyczy techniki podczas wykonywania pracy. Aby sprostać stawianym licznym wymaganiom oraz nie popaść w rutynę wykonywania obowiązków zawodowych pracownicy uczestniczyli w 2022 r. w szkoleniach dostosowanych do ich potrzeb. Szkolenia pracowników dotyczyły między innymi spraw związanych z ochroną danych osobowych, uaktualnieniem przepisów prawnych oraz świadczeń nienależnie pobranych.

Charakterystyka klientów

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży realizowane są w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, które obejmują działania osłonowe i aktywizujące, w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie rozwiązać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc udzielana jest w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizmu, narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

W roku 2022 zauważa się kolejny spardek klientów pomocy społecznej. Trend ten utrzymuje się od kilku lat. Podobnie jak w poprzednich latach klientami Ośrodka są osoby korzystający z pomocy finansowej niezmiennie przez kilka lat z powodu ubóstwa, choroby oraz niepełnosprawni. W pierwszej kolejności jest to grupa świadczeniobiorców mająca niewielkie

szanse na poprawę swojej sytuacji życiowej z powodu dysfunkcji zdrowia, jednakże wymagająca szeroko pojętego wsparcia. Drugą grupę stanowią osoby i rodziny kwalifikujące się do pomocy z powodu ubóstwa spowodowanego bezrobociem. Grupę tę charakteryzują niskie, niepozwalające na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych- dochody, bądź ich całkowity brak. Często jedyny dochód stanowią świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. korzystających ze świadczeń społecznych było **261 rodzin,** gdzie głównym powodem przyznania pomocy było ubóstwo i bezrobocie.

Poniżej tabela przedstawia charakterystykę powodów udzielania pomocy:

Powody trudnej sytuacji życiowej	***Liczba rodzin***
ubóstwo	91
sieroctwo	0
bezdomność	3
potrzeba ochrony macierzyństwa	39
wielodzietność	32
bezrobocie	65
niepełnosprawność	54
Długotrwała lub ciężka choroba	72
Bezradność w sprawach opiek. - wychowawczych	40
Alkoholizm	11
Narkomania	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnienia z zakładu karnego	3
Zdarzenie losowe	6

W ramach systemu pomocy społecznej wydanych zostało decyzji administracyjnych, kończących postepowania w sprawach dotyczących różnego rodzaju świadczeń, do których stosuje się przewidzianą w ustawie o pomocy społecznej procedurę. Świadczenia przyznawane są w formie pieniężnej lub niepieniężnej na wniosek osoby zainteresowanej po ;przeprowadzeniu postepowania administracyjnego, prowadzonego w przypadku pomocy społecznej w formie wywiadu środowiskowego, który to przeprowadza pracownik socjalny na podstawie którego wynika forma i zakres pomocy jaką można przyznać w procesie decyzyjnym.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł, natomiast osobie w rodzinie, w której dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 600 zł.

1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w 2022 r. należały:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy
- zasiłek celowy (zdarzenie losowe)

Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku (kobieta 60 lat, mężczyzna 65 lat) lub niepełnosprawności (orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności), jeżeli dochód tej osoby jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30,00 zł miesięcznie i wyższa niż 719 zł. Przyznawane świadczenia weryfikowane są co pół roku przez pracowników socjalnych poprzez przeprowadzanie aktualizacji sytuacji rodzin na podstawie wywiadów środowiskowych.
Zasiłek stały w roku 2022 pobierały 23 osoby. Wydatkowano na ten cel kwotę 144 612,43 zł. Z powyższej kwoty wypłacono łącznie 237 świadczeń, w tym 19 osobom samotnie gospodarującym, dla których zrealizowano 198 świadczeń oraz 4 osobom pozostającym w rodzinie dla których zrealizowano 39 świadczeń. Kwota uzyskana na wypłatę zasiłków stałych w całości finansowana był z budżetu państwa.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje z tytułu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, braku możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przy spełnieniu kryterium dochodowego.
Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej od dochodu tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.
Głównym powodem przyznawania zasiłków okresowych było bezrobocie. Z tego powodu udzielono świadczenia 36 osobom. Z powodu długotrwałej choroby świadczenie udzielono 13 osobom, z powodu niepełnosprawności 8 osobom zaś z tyt. innego powodu 2 osobom. Zasiłek okresowy został przyznany łącznie 59 osobom i z tego tytułu zrealizowano 342 świadczeń. Wydatkowano kwotę 131 330,23 zł. Kwota uzyskana na wypłatę zasiłków okresowych w całości finansowana była z budżetu państwa.

Zasiłek celowy i pomoc w naturze

Zasiłek celowy to świadczenie przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Jeżeli osoba lub rodzina marnotrawi przyznane świadczenia, celowo je niszczy lub korzysta w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawi własne zasoby finansowe, może nastąpić ograniczenie świadczeń lub odmowa ich przyznania.
W przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczenia z pomocy społecznej uwzględnia się sytuacje osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o pomoc lub korzystającej z pomocy (dobro dzieci). Ustawa o pomocy społecznej daje również możliwość przyznania pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.
Specjalny zasiłek celowy jest bezzwrotnym świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie kryteria.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe ogółem:	4	280,00	4
Zdarzenie losowe	6	18 036,00	9
Zasiłki celowe specjalne	16	3 200,00	20

Usuwanie skutków klęski żywiołowej

W wyniku zjawisk atmosferycznych – wichury, która miała miejsce na terenie gminy w dniu 16-17 luty 2022 r., uszkodzeniu uległo 11 budynków mieszkalnych i 1 budynek gospodarczy, które zostały zakwalifikowane do pomocy finansowej. Pomoc została udzielona 10 rodzinom. Wypłacono poszkodowanym rodzinom w ramach otrzymanej dotacji z budżetu państwa na wypłatę zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej w kwocie 78 510,00 zł. Natomiast z budżetu gminy 1 rodzina otrzymała pomoc z przeznaczeniem na odbudowę domu w wysokości 162 000,00 zł.

1. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się między innymi:
- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne,
- kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej,
- kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych,
- sprawienie pogrzebu,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne.

Pomoc w formie pracy socjalnej

Ustawa o pomocy społecznej kładzie szczególny nacisk na pracę socjalną, która jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji

osoby/rodziny oraz stworzenie wielopłaszczyznowej diagnozy, na podstawie której konstruowany jest plan pracy z rodziną.
Praca socjalna to zespół metodycznych czynności podejmowanych w określonym celu, świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, jak również w celu zapobiegania pogarszaniu się ich sytuacji.
Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywoływanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych.
Kluczowymi elementami w pracy socjalnej, wpływającymi na jej jakość oraz skuteczność są: relacja, komunikacja i motywowanie. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód. W 2022 roku pracą socjalną objętych zostało **431** rodzin.
Pracownicy socjalni podejmują działania w tych obszarach funkcjonowania, w których osoba/rodzina napotyka trudności, których nie jest w stanie samodzielnie pokonać i wymaga wsparcia np. w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, prowadzeniu gospodarstwa domowego, podtrzymaniu zdrowia, zdobyciu pracy, kontaktach z otoczeniem. Najwięcej działań zostało podjętych w obszarze funkcjonowania rodziny tj. relacji w rodzinie, realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, funkcjonowania rodziny w środowisku oraz funkcjonowania osoby tj. relacji osoby z niepozostającymi we wspólnym gospodarstwie domowym członkami rodziny, w tym rodziną mieszkającą oddzielnie, funkcjonowania osoby w środowisku.
Rozwiązywanie problemów socjalnych klientów Ośrodka Pomocy Społecznej wymaga szerokiej współpracy z licznymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Do najważniejszych naszych partnerów należą: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Komisariat Policji w Chełmży, Sąd Rodzinny (kuratorzy sądowi), pedagodzy szkolni.

Domy pomocy społecznej

Osobie, która wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osoby te kierowane są do odpowiedniego typu domu. Pobyt w DPS jest odpłatny. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkaniec, małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Średni miesięczny koszt utrzymania ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku. Jeśli dochody umieszczanej osoby są zbyt niskie i nie wystarczają na comiesięczne opłaty, a w sytuacji, gdy nie ma osób zobowiązanych do ponoszenia kosztów, gmina musi wziąć na siebie to zobowiązanie w części lub w całości.

W roku 2022 r. w domach pomocy społecznej przebywało 6 mieszkańców skierowanych przez gminę w poprzednich latach oraz 1 osoba została skierowana do dps na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu.

Wykaz dps, w których przebywali mieszkańcy gminy:

- **dps Browina,** gdzie przebywało 5 mieszkańców. W trakcie roku zmarła 1 mieszkanka tego domu. (łączne koszty w roku wyniosły 211 340,06 zł,).
- **dps Mgoszcz**, gdzie przebywała 1 osoba (łączne koszty w roku wyniosły 32 799,51 zł).

- **dps „Kraft Haus" w Toruniu**, gdzie przebywała 1 osoba oczekująca na miejsce w dps Browina i która w międzyczasie zmarła (łączne koszty w roku wyniosły 5 644,91 zł).

Najniższy miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w roku 2022 kształtował się w wysokości 4.835,97 zł w Domu Pomocy Społecznej w Mgoszczu a najwyższy 5.150,00 zł w Domu pomocy Społecznej w Browinie.

Ponadto jedna osoba przebywała w dps w Chełmnie. Za pobyt tej osoby do pełnych kosztów utrzymania partycypowała w całości rodzina umieszczonej osoby w wyniku zawartej Umowy pomiędzy kierownikiem Ośrodka a rodzicami mieszkańca tego dps. Gmina nie partycypowała w kosztach za pobyt tego mieszkańca. Łączna kwota kosztów wpłacona przez rodzinę wyniosła 42 350,30 zł.

Koszty związane z pobytem w Domach Pomocy Społecznej w roku po stronie gminy wyniosły łącznie **249 784,51 zł.**

Kierowanie do schroniska i ośrodka wsparcia

Osoba Bezdomna to według ustawy o pomocy społecznej z dn. 12 marca 2004 r, osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.
W świetle obowiązujących przepisów do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (art. 101 ust. 2 ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej). W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie oraz w sprawach niecierpiących zwłoki, właściwą miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania tej osoby na pobyt stały jest zobowiązana do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenie w miejscu pobytu. (art. 101 ust. 3,7 w/w ustawy).

W roku 2022 z terenu gminy do schroniska dla osób bezdomnych skierowane zostały 3 osoby, w tym 1 kobieta (umieszczona w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Brodnicy) i 2 mężczyzn (umieszczonych w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Chełmży). Koszt pobytu w schronisku po stronie gminy wyniósł 3.764,13 zł.

Opłacanie składek za osoby uprawnione do zasiłku stałego

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobom uprawnionym do pobierania zasiłku stałego jest opłacana składka na ubezpieczenie zdrowotne.
W roku 2022 tut. Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za 17 osób pobierających zasiłki stałe. Łącznie z tego tytułu zrealizowanych zostało 187 świadczeń. Kwota uzyskana na opłatę składek w całości finansowana była z budżetu państwa i wyniosła 11 082,74 zł.

Potwierdzanie prawa do świadczeń zdrowotnych

Do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. mają prawo, oprócz ubezpieczonych, inne osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o ile spełniają kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej. W tym przypadku potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stanowi decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy.
Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. W wyniku tego wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na okres max. do 90 dni. W tym celu w roku 2022 wydanych zostało 17 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionego świadczenia. Za realizację powyższego zadania tut. Ośrodek nie poniósł kosztów.

2. Realizacja programów i projektów

Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”

Prawo do posiłku na podstawie ustawy o pomocy społecznej ma osoba lub rodzina ,jeżeli jest tego pozbawiona. Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. Pomoc przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków.
Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 jest realizowany na podstawie uchwały przyjętej przez Rady Gminy Chełmża w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania w związku z rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
Celem Programu osłonowego jest przede wszystkim ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana, jeżeli dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. W ramach programu realizowane były działania dotyczące zapewnienia pomocy w formie dożywiania dzieci do 7 roku życia, uczniów do czasu ukończenia szkoły podstawowej, ponadpodstawowej. Natomiast osoby i rodziny, w szczególności bezrobotne, w podeszłym wieku, chore, niepełnosprawne otrzymywały pomoc w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup żywności.

Kwota jaka została wydatkowana na ten cel w 2022 roku wyniosła ogółem **103 980,80 zł**, z czego 80 480,00 zł stanowiła dotacja z budżetu państwa zaś 23 500,80 zł stanowił udział własny gminy. W związku z realizowanym Programem finansowane były koszty zakupu posiłków w placówkach oświatowych z terenu gminy jak i poza gminą. Łącznie dożywianie realizowane było w 12 placówkach oświatowych do których uczęszczały dzieci z terenu gminy. Ze środków przeznaczonych na dożywianie zakupiono w szkołach i stołówkach łącznie 13 390 posiłków, a średni koszt 1 posiłku wyniósł 4,92 zł. Posiłkiem objętych zostało

łącznie 114 uczniów. Na dożywianie dzieci wydano kwotę 65 190,80 zł (w tym kwota 54 580 zł pochodziła z budżetu państwa, zaś kwota 10 610,80 zł pochodziła z budżetu gminy). Z zasiłków celowych związanych z zakupem żywności skorzystało łącznie 116 osób. Koszt świadczeń wyniósł 38 790,00 zł (w tym 25 900 zł stanowiła dotacja z budżetu państwa, natomiast 12 890 zł to środki własne gminy). Łączna liczba świadczeń wyniosła 239. Średni koszt świadczenia wyniósł 162,30 zł.

Piecza zastępcza

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. wprowadziła podział sprawowania pieczy zastępczej nad dzieckiem, która dzieli się na rodzinną (rodzinne formy pieczy zastępczej: rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka) i instytucjonalną (instytucjonalne formy pieczy zastępczej; placówki opiekuńczo - wychowawcze). Umieszczenie dziecka w pieczy następuje na podstawie orzeczenia sądu, zgody rodziców zastępczych lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Obowiązek współudziału gminy w kosztach wynika z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy. Zgodnie z ustawą gmina płaci za dzieci umieszczone zarówno w rodzinie zastępczej jak i w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Wysokość kosztów uzależniona jest od długości okresu, w którym dziecko przebywa pod opieką zastępczą:

- w przypadku pierwszego roku - jest to 10% kosztów,
- w przypadku drugiego roku - jest to 30% kosztów,
- w przypadku trzeciego roku - jest to 50% kosztów.

W roku 2022 tut. Ośrodek pokrywał koszty za 13 dzieci przebywających w pieczy zastępczej, z których 4 dzieci przebywało w spokrewnionych rodzinach zastępczych, 8 dzieci przebywało w niespokrewnionych rodzinach zastępczych natomiast 1 dziecko przebywało w domu dziecka. Wydatki na ten cel wyniosły 82 254,88 zł i pochodziły z budżetu gminy. W 2022 nie udało się zatrudnić asystenta rodziny.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w wyniku podpisanej umowy z Toruńskim Centrum Caritas. realizuje Program Operacyjny Pomocy Żywnościowej 2014-2020 (PO PŻ) – Podprogram 2020, który jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem tego Programu jest ograniczanie ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego. Realizowany jest on we wszystkich krajach Unii Europejskiej i współfinansowany w 85% ze środków UE. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do osób i rodzin o niskich dochodach i udzielana jest w formie paczek żywnościowych lub posiłków. Osoby, których dochód nie przekracza 220 % kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 1672 zł dla osoby samotnie gospodarującej, 1320 zł dla osoby w rodzinie mogą uzyskać skierowanie do otrzymania pomocy żywnościowej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży.
Po stronie Ośrodka była promocja Programu, przyjmowanie wniosków, weryfikowanie i kwalifikowanie osób do pomocy. Natomiast po stronie partnera tj. Caritasu wydawanie żywności oraz prowadzenie warsztatów w ramach podprogramu. W skład wydawanych artykułów w 2021 r. wchodziły min: mleko, ser żółty, olej, koncentrat pomidorowy, groszek

z marchewką, fasolka po bretońsku, koncentrat pomidorowy, buraczki wiórki, powidła, mus jabłkowy, pasztet drobiowy, szynka drobiowa, szynka wieprzowa, filet z makreli, makaron jajeczny, płatki owsiane, ryz biały, kasza jęczmienna, herbatniki maślane, cukier biały, miód nektarowy wielokwiatowy. W roku 2022 z Programu skorzystało 512 osób. Żywność wydawana była mieszkańcom nieodpłatnie.

Gminny Program osłonowy

W 2022 roku Ośrodek realizował uchwalony przez Radę Gminy Program osłonowy, który był skierowany do studentów zamieszkałych teren gminy. W ramach, *„Gminnego programu stypendialnego dla studentów zamieszkałych na terenie Gminy Chełmża”* wypłacono stypendia w łącznej wysokości 14 000 zł. Miesięczna kwota stypendium wynosiła 250,00 zł. Stypendium otrzymywało w okresie od stycznia do lipca 5 studentów oraz w okresie od października do grudnia 7 studentów. Liczba zrealizowanych świadczeń wyniosła 59.

Przemoc w rodzinie

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ma na celu stworzenie wsparcia i udzielenia pomocy osobom uwikłanym w przemoc oraz rozpowszechniania informacji o instytucjach udzielających w tym zakresie pomocy. Problem przemocy w rodzinie może dotknąć każdego człowieka. Bez znaczenia jest wiek, rodzaj wykształcenia, wykonywany zawód czy pozycja społeczna. W naszej gminie przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu. W 2011 r. Zarządzeniem Wójta Gminy został powołany Zespół Interdyscyplinarny w jego skład weszli przedstawiciele, pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, sądu. Zespół w 2022 r. odbył 4 spotkania na których omawiano trudne przypadki z prowadzonych procedur oraz sprawy bieżące.
W okresie od stycznia do grudnia wpłynęło ogółem 8 Niebieskich Kart. Procedurę Niebieskich Kart w roku 2022 prowadzono zarówno wobec otrzymanych nowych 8 Kart, które wpłynęły w ciągu roku jak i wobec 7 Kart, które nie zostały zakończone w roku 2020. Łącznie Zespół zajmował się 15 Kartami, które dotyczyły 13 rodzin. Zespół powołał 13 grup roboczych, które miały 70 posiedzeń. Celem spotkań grup roboczych było prowadzenie procedury Niebieskiej Karty wobec 13 rodzin. W skład grup wchodzili głównie pracownicy socjalni, dzielnicowi oraz członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Po stronie tut. Ośrodka pozostawała cała obsługa administracyjna Zespołu Interdyscyplinarnego. Ogółem w roku 2022 zostało zamkniętych 10 Kart, natomiast 5 Kart nie zostało zamkniętych i procedura ich będzie kontynuowana w roku 2023.
Członkowie grup spotykali się w trybie interwencyjnym, a skład członków był ruchomy i zależny od indywidualnych potrzeb poszczególnych rodzin. W grupach roboczych brali udział dzielnicowi, w których rewirze zamieszkuje dana rodzina, kuratorzy sądowi, pracownicy socjalni, pedagodzy, przedstawiciele placówek oświatowych, do których uczęszczają dzieci zagrożone przemocą, psycholog oraz przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.Członkowie poszczególnych grup opracowywali i realizowali indywidualny plan pomocy rodzinie, diagnozowali i monitorowali sytuację rodziny

Karta Dużej Rodziny

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.
Korzystać z karty mogą rodziny z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice otrzymują kartę na czas nieokreślony, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do 25. roku życia. W przypadku osób niepełnosprawnych karta wydawana jest na czas orzeczenia o niepełnosprawności.
Od 1 stycznia 2019 r. Kartę Dużej Rodziny mogą uzyskać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.
W 2022 roku o przyznanie Karty Dużej Rodziny ubiegało się łącznie 127 wnioskodawców spełniających kryteria uprawniające do otrzymania takiej Karty. Na obsługę powyższego zadania została wydatkowana kwota z budżetu państwa w wysokości 359,00 zł. Koszty przeznaczone zostały na zakup materiałów biurowych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach zadania zleconego tut. Ośrodek w roku 2022 świadczył mieszkańcom gminy kolejną formę wsparcia, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie wspierania procesu leczenia, rehabilitacji ruchowej i usprawnienia zaburzonych funkcji organizmu obejmującej: rehabilitację ruchową i fizykoterapię, wsparcie psychologiczno - pedagogiczne i terapeutyczno - edukacyjne, terapię logopedyczną. Powyższa forma wsparcia realizowana była za pośrednictwem firmy wyłonionej w ramach ogłoszenia o zamówienia na usługi społeczne - Pracownię Wspierania Rozwoju AiM z Torunia. Z powyższej formy wsparcia skorzystało łącznie 21 osób, w tym 18 dzieci. Liczba świadczeń w okresie od stycznia do grudnia wyniosła 1 365,50 (w tym zrealizowano: 204 godzin terapii pedagogicznej, 370 godzin terapii logopedycznej, 587godzin terapii ruchowej, 160,50 godzin psychoterapii, 44 godzin terapii neurologopedycznej). Koszt zadania wyniósł 120 040,50 zł. Koszt jednej godziny usługi wynosił 100 zł. Rodziny/osoby których łączny dochód nie przekraczał na osobę kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. 760 zł były na podstawie decyzji zwalniane, natomiast rodziny, których dochód przekraczał kryterium dochodowe ponosiły odpłatność za zrealizowane usługi. Środki na realizację usług w całości pochodziły z budżetu państwa.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w całości finansowany był ze środków Państwowego Funduszu Celowego w ramach Funduszu Solidarnościowego. Całkowita wartość dofinansowania dla Gminy Chełmża w roku 2022 wyniosła 261 630,00 zł i przeznaczona została na zatrudnienie asystentów osobistych osób niepełnosprawnych. Forma zatrudnienia - umowa zlecenie. Ze wsparcia asystentów skorzystało 20 osób niepełnosprawnych, w tym 1 dziecko, 12 osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności i 7 osób posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności). Pomoc przez asystenta świadczona była w okresie od maja do grudnia

przez 7 dni w tygodniu. Asystenci w stosunku do osób niepełnosprawnych świadczyli pomoc przy wykonywaniu czynności dnia codziennych oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Uczestnicy Programu za usługi asystenta nie ponosili żadnej odpłatności.
Rolą asystenta było przeciwdziałanie praktykom zamykania się osób niepełnosprawnych w domu, izolacji i wykluczeniu społecznemu, towarzyszeniu tym osobom w kontaktach zewnętrznych związanych z przemieszczaniem się do instytucji życia publicznego ale także pomaganie im w zwykłych czynnościach życiowych, takich jak prowadzenie domu, nawiązywanie nowych relacji. Pomoc asystenta jest bardzo istotna i jak się okazuje ważnym wsparciem dla osób, które z powodu niepełnosprawności napotykają na różne ograniczenia i trudności. Uzyskane wsparcie pomogło zakwalifikowanym osobom do Programu odnaleźć się w codziennym życiu oraz nie pozbawiło ich kontaktów międzyludzkich. Najważniejsze korzyści w realizacji powyższego Programu to przede wszystkim to, że osoby te nie zostały pozbawione wsparcia, a pozostawały nadal we własnym środowisku.

W ramach Programu zrealizowanych zostało 6.026 godzin usługi, w stosunku do osób niepełnosprawnych. Z otrzymanej dotacji przeznaczono wydatki na zatrudnienie 16 asystentów, ubezpieczenie oraz zakupiono środki ochrony osobistej. Łączna kwota jaka została wydatkowana na zadanie wyniosła **264.321,57 zł.**

Program „Opieka wytchnieniowa”

Program „Opieka wytchnieniowa” w całości finansowana była ze środków Państwowego Funduszu Celowego w ramach Funduszu Solidarnościowego. Całkowita wartość dofinansowania dla Gminy Chełmża w roku 2022 na realizację usług opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania wyniosła 146 880 zł. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów przez umożliwienie im uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie opieki wytchnieniowej. W tym czasie opiekun mógł odpocząć, pójść na wizytę do lekarza, załatwić sprawę w urzędzie itp. nie martwiąc się, że bliska mu osoba nie ma zapewnionej opieki. Usługi opieki wytchnieniowej były realizowane łącznie dla 13 osób w okresie czerwiec-grudzień 2022 r. Z pomocy korzystały rodziny lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad:
dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami:
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji
- konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
- osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.
Wsparciem mogły zostać objęte osoby niekorzystające z innych form usług w miejscu zamieszkania. Łączna kwota jaka została wydatkowana na zadanie wyniosła **126 072,00 zł.**

Program „Aktywni Seniorzy w Gminie Chełmża

Na podstawie podpisanej umowy nr UM_WR.433.1.161.2020 z dnia 27.05.2020 r. o dofinansowanie Projektu „Aktywni Seniorzy w Gminie Chełmża” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 9. Solidarne społeczeństwo, działania 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT, Poddziałania 9,1,2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT.

Całkowita wartość Projektu wynosi 292 498,38 zł, z czego 248 623,62 zł stanowi dofinansowanie, natomiast 43 874,76 zł wkład własny gminy, w który wchodził wkład niefinansowy w wysokości- 36 426,00 zł oraz wkład finansowy w wysokości - 7 448,76 zł.

W ramach Projektu realizowane były zajęcia w utworzonych w miejscowościach: Bielczyny, Dziemiony, Dźwierzno oraz Kiełbasin Klubach Seniora. Wsparciem objętych było 40 osób. Ciekawa oferta klubów, możliwość spędzania czasu w miłym towarzystwie, rozwijanie swoich zainteresowań to tylko niektóre z zalet realizowanego projektu. Na klubowiczów czekały tematyczne zajęcia: florystyczno-rękodzielnicze, kulinarne, sportowe, taneczne, spotkania z animatorem, ze specjalistami: psychologiem, pielęgniarką, kosmetyczką, fryzjerką, stylistką mające na celu edukację seniorów w tematyce pielęgnacji skóry, a także jednodniowe wycieczki do: Torunia, Bydgoszczy, Ciechocinka, których celem będzie odwiedzanie obiektów kultury. Na zakończenie projektu zorganizowana została wspólna impreza dla wszystkich uczestników Klubów Seniora. Kluby mają na celu przede wszystkim ukazanie seniorom, że życie na emeryturze nie musi być nudne. Uczestnictwo w klubie okazało się niepowtarzalną okazją wyjścia z domu. Na realizacje projektu poniesiono łączne koszty w wysokości 145 240,53 zł, z czego 138 103,77 stanowiło dofinansowanie ze środków EFS zas 7 136,76 zł stanowiły środki własne gminy.

Program „Przystań Seniora”

Program „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”

W 2022 roku realizowany był projekt pn. „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”. Liderem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, natomiast partnerami jest 78 gmin województwa (w tym i Gmina Chełmża) oraz Kujawsko - Pomorskie Centrum Kompetencji Cyfrowych w Toruniu. Do projektu z terenu gminy zakwalifikowanych zostało 14 osób. Są to osoby zamieszkałe samodzielnie (osoby niepełnosprawne, seniorzy). Każda z zakwalifikowanych osób została wyposażona w opaskę, na której to w centralnym miejscu umieszczony jest biały tzw. *„przycisk życia”*, który w razie jakiegokolwiek zagrożenia (upadku, nagłego pogorszenia zdrowia, pożaru) po naciśnięciu powoduje automatyczne uruchomienie połączenia w trybie głośnomówiącym z centrum monitoringu, gdzie operator decyduje o stosownym rodzaju interwencji. W sytuacji nagłego zdarzenia medycznego, nie zawsze osoba jest w stanie zadzwonić pod numer alarmowy 112. Dlatego dzięki posiadaniu dostępu do *„przycisku życia”* w formie opaski, zwiększa się poziom poczucia bezpieczeństwa.
Teleopieka umożliwia funkcjonowanie w swoim środowisku zamieszkania osobom, które ze względu na wieku lub stan zdrowia wymagają stałego monitoringu i pomocy innych. Zapewnia przede wszystkim bezpieczeństwo. Na realizację zadania z budżetu gminy poniesiono wydatek w wysokości 1.918,46 zł. Koszt w projekcie w ramach funduszy zewnętrznych (EFS) wyniósł 2 838,46 zł. Projekt będzie realizowany również przez rok 2023.

Czyste powietrze

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków, np. wykonać termoizolację lub wymienić stolarkę okienną i drzwiową na bardziej energooszczędną.
Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kołów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy wykonanie instalacji centralnego ogrzewania.
Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię cieplną.
W dniu 01.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.), które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze. Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży po uprzednim złożeniu wniosku.
W 2022 roku Ośrodek wydał osobom ubiegającym się o wsparcie w ramach ww. Programu 87 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w Programie Czyste Powietrze.

3. Realizacja ustaw rządowych

Dodatek węglowy

Od dnia 18 od sierpnia do 30 listopada tut. Ośrodek przyjmował wnioski na wypłatę dodatku węglowego będącego wsparciem rządowym w wysokości 3 000,00 zł jako świadczenie jednorazowe dla gospodarstw domowych, których głównym źródłem ogrzewania jest węgiel. W przypadku tego świadczenia nie obowiązywało kryterium dochodowe. Warunkiem otrzymania dodatku był wpis lub zgłoszenie takiego źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków.
Dodatek węglowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Przez paliwa stałe rozumie się: węgiel kamienny, brykiet lub pelet zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego.
Łącznie złożonych zostało 2.957 wniosków o dodatek węglowy, z czego pozytywnie rozpatrzonych zostało 2 267 wniosków. Z tego tytułu wypłacono jednorazowe świadczenia w wysokości 6 801.000 zł.

Dodatki – z wykorzystaniem niektórych źródeł ciepła

Od 21 września 2022 r. tut. Ośrodek do 30 listopada tut. Ośrodek przyjmował wnioski na wypłatę dodatków dotyczących niektórych źródeł ciepła. Gospodarstwa domowe, których główne źródło ciepła zasilane było peletem drzewnym, drewnem kawałkowym, skroplonym gazem LPG, olejem opałowym, mogły ubiegać się o wsparcie finansowe w ramach jednorazowego dodatku. Warunkiem koniecznym do uzyskania dodatku było potwierdzenie

uzyskania wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Jednorazowy dodatek dla gospodarstw domowych wynosił:

- **3000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym albo inny rodzajem biomasy,
- **1000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane drewnem kawałkowym,
- **500 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG,
- **2000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

W okresie od września do listopada łącznie wpłynęło 220 wniosków. Pozytywnie rozpatrzono 209 wniosków, w tym:
135 wniosków-, które dotyczyły wypłaty peletu
27 wniosków, które dotyczyły drewna kawałkowego;
15 wniosków, które dotyczyły gazu LPG
32 wnioski, które dotyczyły oleju opałowego.

Z tego tytułu wypłacono jednorazowe świadczenia w wysokości w wysokości 503 500,00 zł.

Dodatek osłonowy

Dodatek osłonowy przysługiwał za okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. Dodatek osłonowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie przekracza kwoty 2100 zł oraz osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę. Jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego. Gospodarstwu wieloosobowemu przysługuje jedno świadczenie dla całej rodziny. W przypadku złożenia kilku wniosków przez różnych członków gospodarstwa rozpatrzony został pierwszy złożony. Dodatek osłonowy został przyznany również osobie/rodzinie, gdy wysokość jej przeciętnego miesięcznego dochodu przekroczył powyższe kwoty. Wówczas otrzymała różnicę między kwotą dodatku osłonowego, a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód na zasadzie „złotówka za złotówkę". W przypadku, gdy wysokość dodatku osłonowego jest niższa niż 20 zł, świadczenie to nie przysługuje.
Wysokość dodatku wynosiła: • 400 zł w skali roku dla gospodarstw domowych jednoosobowych, • 600 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 2-3 osobowych, • 850 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 4-5 osobowych, • 1150 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 6 osobowych. W przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglopochodnymi, wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, świadczenie jest podwyższone i dopłata wynosiła: • 500 zł w skali roku dla gospodarstw domowych jednoosobowych, • 750 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 2-3 osobowych, • 1062,50 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 4-5 osobowych, • 1437,50 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 6 osobowych.

W 2022 roku o wypłatę dodatku osłonowego wpłynęło 1.251 wniosków. Na wypłatę dodatku osłonowego wydatkowano 925 973,54 zł.

Pomoc obywatelom Ukrainy

5. System świadczeń wychowawczych oraz świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

Świadczenia wychowawcze

Świadczenie wychowawcze ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Wysokość świadczenia wychowawczego wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.
W roku 2022 ze świadczenia skorzystało łącznie **1.070 rodzin**. Na wypłatę samych świadczeń wychowawczych wydatkowano z budżetu państwa kwotę 4 547.411,86 zł. Na pozostały budżet składały się wydatki w wysokości 7 379,12 zł obejmujące: opłaty pocztowe, szkolenia, zakup materiałów biurowych. Koszty zatrudnienia pracownika wyniosły 9 851,25 zł. Środki na realizacje zadania pochodziły z budżetu państwa z budżetu gminy. Wydatkowano na zadanie kwotę w wysokości **4 564.642,23 zł**.

Zasiłki rodzinne i fundusz alimentacyjny

Świadczeniami rodzinnymi są:
1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
4) świadczenia rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w roku 2022 na świadczenia rodzinne wydał łącznie 774 decyzji.
Ze świadczeń rodzinnych skorzystało łącznie **600 rodzin**. Należy w tym miejscu podkreślić, iż liczba świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami znacznie spadła, a przyczyny należy upatrywać w niekorzystnych przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych np. osoby podejmujące pracę w trakcie pobierania ww. świadczeń, muszą wykazywać dochód uzyskany, który najczęściej jest powodem wydania decyzji uchylających. Dodatkowo od stycznia 2013 r., zostało wprowadzone kryterium dochodowe do otrzymania jednorazowej zapomogi z tyt.

urodzenia się dziecka. Zaś od listopada 2015 do nadal utrzymuje się niezmienione kryterium dochodowe do przyznania świadczenia rodzinnego, które wynosi 674 zł na jednego członka w rodzinie, co powoduje, iż wiele rodzin się nie kwalifikuje się do objęcia wsparciem.
Przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych z przysługującymi dodatkami jest zadaniem zleconym gminie, które wypłacane są ze środków z dotacji budżetu państwa. W 2022 r. wykonanie świadczeń rodzinnych wyniosło **3.766.722,41 zł.** i stanowiło w 100% dotację z budżetu państwa.
Na powyższe wydatki składały się:

1) Świadczenia rodzinne
Świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne na które wydatkowano kwotę w wysokości 2.890.724,59 zł. Na wypłatę jednorazowych zapomóg z tyt. urodzenia się dziecka (becikowe) wydatkowano kwotę w wysokości 37.000,00 zł.;

2) Zasiłek dla opiekuna
Zasiłek dla opiekuna z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności:

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- opiekun zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego,
- małżonkowie rolników lub domownicy zaprzestali prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym.

Jednocześnie zainteresowana osoba może ubiegać się o objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym siebie oraz członków swojej rodziny. Ponadto może także zostać objęta ubezpieczeniem emerytalno-rentowym, z tytułu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną. Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi miesięcznie 620,00 zł. Z tego tytułu powyższym świadczeniem objęta była 1 osoba i wypłacono świadczenia na kwotę 7 440,00 zł;

3) Specjalny zasiłek opiekuńczy
Specjalny zasiłek opiekuńczy jest świadczeniem pieniężnym, o które mogą ubiegać się osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkowie jeżeli rezygnują lub nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad najbliższą poważnie niepełnosprawną osobą. Przeciwieństwie do kryteriów uprawniających do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalny zasiłek opiekuńczy jest przyznawany bez względu na datę powstania niepełnosprawności. Osoba wymagająca opieki powinna legitymować się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy jest natomiast uzależniony od dochodu rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód tych rodzin w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł. Od listopada 2018 r. wysokość świadczenia wynosi niezmiennie 620 zł miesięcznie. W roku 2022 z powyższego wsparcia skorzystały 2 osoby. Liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 18. Wypłacono świadczeń na kwotę 11 160,00 zł;

4) Świadczenia rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie jest kolejnym świadczeniem wprowadzonym do świadczeń rodzinnych. Świadczenie to przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie są uprawnione do zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc bezrobotni, studenci, a także wykonujący pracę na podstawie umów cywilnoprawnych. Zatem świadczenie rodzicielskie przysługuje matce dziecka, a w niektórych przypadkach ojcu dziecka. Świadczenie rodzicielskie jest pomocą w zamian za świadczenie macierzyńskie dla osób, które nie mogą skorzystać z tego typu świadczenia. Ze świadczenia rodzicielskiego nie mogą skorzystać osoby uprawnione do zasiłku macierzyńskiego, a także osoby, które mają prawo skorzystania z tego typu świadczeń z tytułu urodzenia dziecka w innych systemach niż powszechny system ubezpieczeniowy. Świadczenie rodzicielskie wypłacane jest przez okres roku tj. do ukończenia przez dziecko roku urodzenia, w miesięcznej kwocie 1.000 zł. W roku 2022 z powyższego wsparcia skorzystało 69 osób. Liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 304. Wypłacono świadczeń na kwotę 275 941 zł;

5) Składki emerytalno-rentowe

Składkę emerytalno-rentową opłacono za 43 osoby pobierające świadczenia opiekuńcze /*z tyt. sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny*/. Opłacano składki za 4 osoby ubezpieczone w KRUS w kwocie 5 791,00 zł (liczba świadczeń wyniosła 49) oraz opłacano składki za 39 osób ubezpieczonych w ZUS w kwocie 223 767,34 zł (liczba świadczeń wyniosła 423). Liczba opłaconych świadczeń wyniosła 472. Łączna kwota za przekazane składki wyniosła 229 558,34 zł;

6) Fundusz Alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł miesięcznie.

Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 800,00 zł.

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja jest bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ustawy oznacza egzekucję, w wyniku, której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, albo w przypadku, gdy kontynuuje naukę w szkole średniej lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w roku 2022 wydał łącznie 35 decyzji dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Fundusz pobierało 25 osób. Z tytułu funduszu udzielono 362 świadczeń. Na zadanie wydatkowana została ogółem kwota 157 334,46 zł.

7) Ustawa „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000,00 zł przyznany na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Świadczenie przysługuje bez względu na osiągane dochody.

W roku 2022 wypłacono 1 świadczenie na kwotę 4.000,00 zł.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Pracownicy świadczeń rodzinnych podejmują liczne działania wobec dłużników alimentacyjnych z tyt. wypłaconych bieżących wypłat jak i zaległych.
Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży zarejestrował w roku 2022 łącznie 35 dłużników mających zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. fundusz alimentacyjny pobierało 36 rodzin. Podjęto następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych tj:

1) wystosowywano wezwania do dłużników o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w celu ustalenia aktualnej sytuacji bytowej i złożenia oświadczenia majątkowego,
2) występowano do Urzędu Pracy z wnioskami o aktywizację zawodową dłużników pozostających bez pracy,
3) przekazywano komornikom informację mającą wpływ na egzekucję z wywiadu środowiskowego,
4) kierowano wnioski do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużników,
5) kierowano wnioski do Prokuratury o ściganie za popełnione przestępstwa tj. nie płacenie alimentów.,
6) przekazywano informację do Biura Informacji Gospodarczej o wysokości powstałego zadłużenia dłużnika.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku zostały przekazane informację do o 8 dłużnikach alimentacyjnych.

6. Współpraca z instytucjami i podmiotami

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży w toku codziennych działań podejmują współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami:

1) **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie** – w zakresie poradnictwa rodzinnego, interwencji kryzysowych, kierowania osób na Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, itp.
2) **Powiatowym Urzędem Pracy** – w celu rozwijania aktywnej polityki rynku pracy, przeciwdziałania i zapobiegania bezrobociu, w kierunku odzyskania zdolności funkcjonowania w środowisku, osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
3) **Komisariatem Policji** w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w przypadkach interwencji dot. stosowania przemocy w rodzinie, osób chorych psychicznie, bezdomnych oraz w zakresie zabezpieczenia osób chorych i starszych przed skutkami zimy, w pracy z klientami tzw. „trudnymi" współpraca z policjantami dzielnicowymi, a także korzystamy z asysty w sytuacjach zagrożenia w czasie wykonywania czynności służbowych,
4) **Sądem Rejonowym** – w zakresie wydania zarządzeń odnośnie władzy rodzicielskiej w środowiskach wskazujących na zaniedbywania dzieci, natomiast w przypadku rodzin patologicznych objętych nadzorem kuratorskim współpracujemy z kuratorami sądowymi i społecznymi itp.
5) **Prokuraturą Rejonową** – składanie wniosków o wszczęcie postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie, podejrzenia o wykorzystywanie seksualne,

zaniedbywanie lub innych spraw naszych klientów wymagających rozpoznania wychodzącego poza zakres kompetencji pracownika socjalnego.

6) **Ochroną zdrowia** – w sprawie o wydawanie zaświadczeń o stanie zdrowia klientów, wypełniania dokumentów dla osób ubiegających się o skierowanie do domów pomocy społecznej lub zakładów opiekuńczo-leczniczych, itp.
7) **Szkołami** – współdziałanie pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi w zakresie udzielania pomocy dzieciom i ich rodzinom,
8) **Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na przymusowe leczenie odwykowe.
9) **Środowiskowym Domem Samopomocy-** w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie.

7. Potrzeby Ośrodka

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco. Ośrodek gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców Gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej.
W związku z powyższym Ośrodek Pomocy Społecznej określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej (zapewnienie środków w budżecie na podnoszenie kompetencji pracowników poprzez udział w szkoleniach, wizytach studyjnych);
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci (poprzez zatrudnienie asystenta rodziny);
- zapewnianie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (poprzez zatrudnienie opiekunek).

.

W zakresie zatrudnienia i wynagradzania kadry Ośrodka.

W ocenie Ośrodka należałoby zaplanować dodatkowe środki na podwyższenie pensji jego pracowników. Obecne pensje są na niskim poziomie i są niewspółmierne do wykształcenia i kompetencji pracowników. Niestety pensje, jakie obecnie otrzymują pracownicy przestają być motywujące, zatem aby podnieść motywację do pracy i do dalszego rozwoju należałoby podnieść również uposażenie pracowników. Należy nadmienić, że praca pracowników Ośrodka rzeczywiście nie należy do najłatwiejszych. Dodatkowo stale zwiększają się zadania przekazywane Ośrodkowi, co powoduje wzrost wymagań i nakładów, jakie pracownicy muszą ponosić. Takie nakłady pracy i podnoszenie jej jakości winny być godnie wynagradzane. Zawód pracownika socjalnego powoli staje się zawodem deficytowym, co powoduje zmniejszenie podaży osób chętnych podjąć pracę w tym zawodzie i tylko odpowiednio motywujące wynagrodzenie pozwoli na zatrudnienie odpowiedniej liczby osób.
To może spowodować zagrożenie niewykonywania zadań, które zostały powierzone Ośrodkowi, z powodu braku kadry. Wzrost najniższego wynagrodzenia spowodował, że część pracowników właśnie osiągnęła taki poziom, zarabiając najniższe wynagrodzenie, przy jednoczesnym wyższym wykształceniu, dużej ilości szkoleń i certyfikatów, a tym samym wysokich kompetencji. Pożądanym jest aby kompetencje i umiejętności pracownika szły

w parze z jego wynagrodzeniem. Praca pracowników tut. Ośrodka jest coraz trudniejsza, gdyż pracownicy napotykają coraz częściej na roszczeniowe postawy klientów.

PLANOWANE DZIAŁANIA - WNIOSKI KOŃCOWE

Rok 2023 r. będzie dla Ośrodka kontynuacją dla realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiazywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucją pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna. W szczególności poprzez:

1. podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
2. kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka;
3. kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkiem pomocy społecznej, a służbą zdrowia, oświatą, prokuratura, sądem, kuratorami, policją, organizacjami pozarządowymi oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń w GOPS poprzez zwiększenie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem Ośrodka;
5. zaangażowanie pracowników GOPS w działania gminy takie jak:
   - kontynuacja programu „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”,
   - zwiększenie aktywności osób starszych poprzez dalsze prowadzenie i rozwijanie dotychczasowych klubów seniora jak i utworzenie nowych klubów seniora;
   - realizacja projektu w miejscowości Pluskowęsy pn. „Przystań Seniora”;
8. zatrudnienie asystenta rodziny;
9. ukierunkowanie działań w stosunku do najstarszej grupy mieszkańców:
   - przygotowanie Gminnego Programu na rzecz osób starszych w Gminie Chełmża (celem programu ma być podniesienie oraz poprawa jakości życia najstarszej grupy mieszkańców poprzez zapewnienie im dostępu do odpowiednich form wsparcia, w tym realizacja działań i projektów mających na celu:
     a) przeciwdziałać osamotnieniu i marginalizacji osób starszych;
     b) poprawę i utrzymanie poziomu jakości życia i statusu społecznego osób starszych;
10. utworzyć lokalną Kartę Seniora - do udziału w Programie zachęcić lokalne podmioty, które w ramach prowadzonej przez siebie działalności i realizowanych usług wyrażą wolę stosowania ulg na rzecz seniorów;
11. realizacja Programów „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz „Opieka wytchnieniowa”.